

Den demografiske udvikling på dagtilbudsområdet

DATO
7. august 2023

Sammenfatning:

- Det forventes, at der kommer 113 flere børn i alderen 0-2 år og 62 færre børn i alderen 3-6 år i Kalundborg Kommune frem mod 2026.
- På nuværende tidspunkt vurderes der generelt at være plads i daginstitutionerne og dagplejen til de ekstra børn, som forventes at skulle indskrives i de kommende 4 år.
- Der kan med fordel ses nærmere på kapaciteten for småbørn i udvalgte geografiske områder.

På Kommunalbestyrelsens planseminar 2023 blev det besluttet, at det eksisterende notat vedrørende den demografiske udvikling på dagtilbudsområdet skulle opdateres med tal for 2023. Notatet indgår i materialet til Budgetseminar for 2024.

Baggrund

I hele landet ses en overordnet tendens til, at der i de kommende år vil komme flere børn i alderen 0-5 år (VIVE 2019). Denne udvikling har stor betydning for dagtilbudsområdet, da kommunerne har pligt til at anvise en plads i et alderssvarende dagtilbud til alle børn i alderen fra ca. 6 måneder og indtil barnets skolestart. Der kan således i de kommende år blive behov for at skabe flere pladser i daginstitutioner og dagpleje.

Dette notat ser, hvordan børnetallet forventes at udvikle sig i Kalundborg Kommune i de kommende 4 år.

Udviklingen i børnetal frem til 2027

På vegne af Kalundborg Kommune leverer firmaet Dynasoft en analyse tre gange om året. Analysen indeholder prognoser for antallet af småbørns- (dagpleje- og vuggestuepladser) og børnehavebørn og bruges som supplement til befolkningsprognosen fra COWI. Prognosen tager højde for tilflytningsmønstre og planlagte nye boliger.

Prognosen er fordelt på småbørns- og børnehavebørn og yderligere delt op imellem skoledistrikter og på institutioner. Her regnes med et årsgennemsnit. Årsgennemsnittet er et udtryk for, hvor mange børn der har behov for pasning i området gennem hele året. Prognosens fokus er på børn med behov for pasning. Der er derfor et antal børn, som ikke indgår i prognosen, som ikke har behov for pasning da de f.eks. hjemmepasses.

I år 2023 er der i alt 2.989 børn i alderen 0-6 år i Kalundborg Kommune, dermed indgår 879 børn ikke som en del af Dynasofts prognose, da de passes andre steder end de kommunale og private dagplejer, det kommunale og private dagtilbudsområde i Kalundborg Kommune. Det kan f.eks. være børn som passes udenfor kommunen eller børn som hjemmepasses, eller er på barsel med en forælder.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Michael Larsen
Fagcenter for Børn, Læring og Uddannelse
Telefon, direkte: 59 53 55 01

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

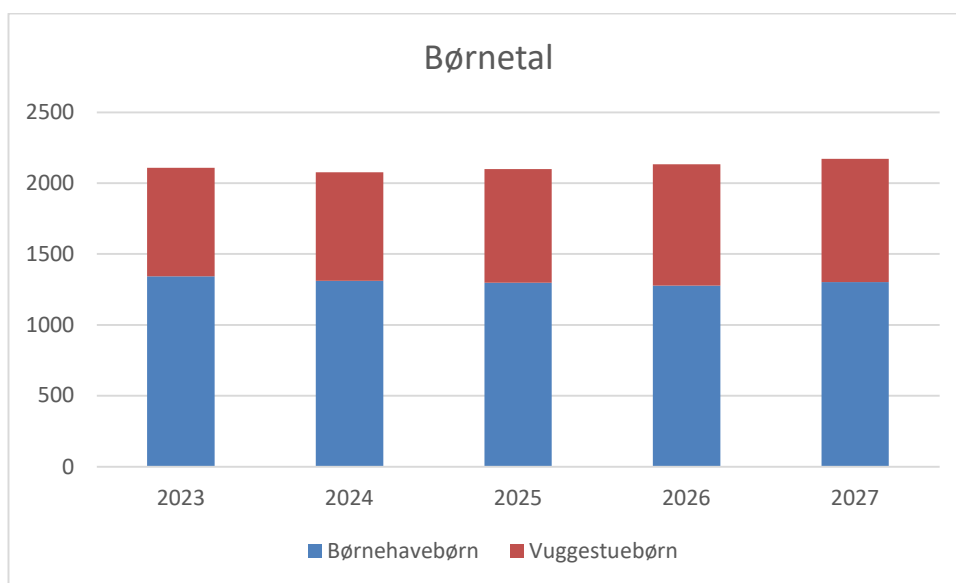
Årligt er der ca. 400 fødsler i Kalundborg, og efterfølgende et tilsvarende antal børn på barsel i ca. ét år. De resterende ca. 500 børn skal hjemmepasses, passes udenfor kommunen eller passes i specialinstitution.

På baggrund af prognosen for hele Kalundborg Kommune gælder det, at det gennemsnitlige antal børn mellem 0-6 år ligger stabilt for så at stige i de efterfølgende år. I år 2023 indgår der 2.110 børn i alderen 0-6 år i opgørelsen for kommunale og selvejende institutioner. I år 2027 forventes det, at der er 2.172 i alderen 0-6 år.

Fremadrettet fokuserer dette notat på børn med behov for pasning indenfor Kalundborg Kommunes kommunegrænser.

For de 0-2-årige siger prognosen, at der i løbet af de næste 4 år vil komme op til 113 flere børn. I 2023 forventes der at være 767 børn i alderen 0-2 år. I år 2027 forventes der at være 870 børn i alderen 0-2-årige.

Samlet set vil der være en stigning på 175 børn fra år 2023 til år 2034 i alderen 0-6 år.

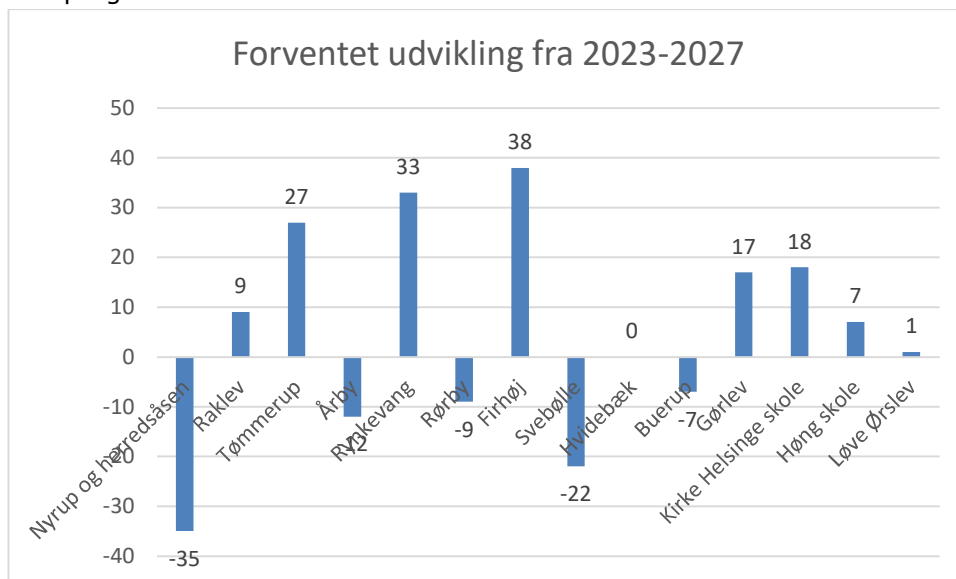
Prognosen peger på, at der kommer 113 flere børn i alderen 0-2 år og 62 færre børn i alderen 3-6 år i Kalundborg Kommune frem mod 2027. Udviklingen betyder, at der vil blive behov for flere småbørnspladser og færre børnehavepladser i de kommende år. Ser man på hele aldersgruppen samlet (0-6 år) giver det en stigning på 51 flere børn i 2027.

Der vil altid være en vis usikkerhed forbundet med prognoser. I nogle andre kommuner oplever man en større stigning i antallet af børn, og nogle steder ses et pludseligt "babyboom". Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse følger udviklingen tæt med henblik på at kunne sikre information om den løbende børnetalsudvikling i kommunen.

Udviklingen i børnetal fordelt på skoledistrikter

Nedenstående graf viser den forventede udvikling i børnetal fra 2023 til 2027 fordelt på skoledistrikter baseret på Dynasofts prognose. Det giver mulighed for at se, hvor i kommunen der forventes en stigning eller et fald i antallet af børn i alderen 0-6 år.

Udviklingen er fordelt på skoledistrikter fremfor områder, af hensyn til læsevenligheden. Samtidig gør en fordeling på skoledistrikter det nemmere at sammenligne prognosen for dagtilbud med prognosen for skoler.

Af ovenstående graf ses det, at der frem mod 2027 vil være store udsving i antallet af småbørns- og børnehavebørn i nogle skoledistrikter. Således forventes det, at der i Nyrupskolen og Herredsåsens skoledistrikter, i 2027 er 35 børn færre end i 2023. I Tømmerup forventes 27 flere børn end i 2023 og i Rynkevang forventes antallet af børn at stige med 33. Tilsvarende forventes 38 flere børn i Firhøj frem mod 2027. I Gørlev og Kirke-Helsinges skoles skoledistrikter forventes en stigning på 17 og 18 flere børn hver i 2027 end i år 2022.

Det er i Kalundborg Kommunes fastsat retningslinjer for pladsanvisning og pasningsgaranti. Det betyder pasningsgarantien gælder inden for 15 km fra barnets bopæl (godkendt af Børn- og Familieudvalget 6. november 2019). Det vil sige, at et barn ikke nødvendigvis skal tilbydes en plads i et dagtilbud i det skoledistrikt, hvor barnet bor.

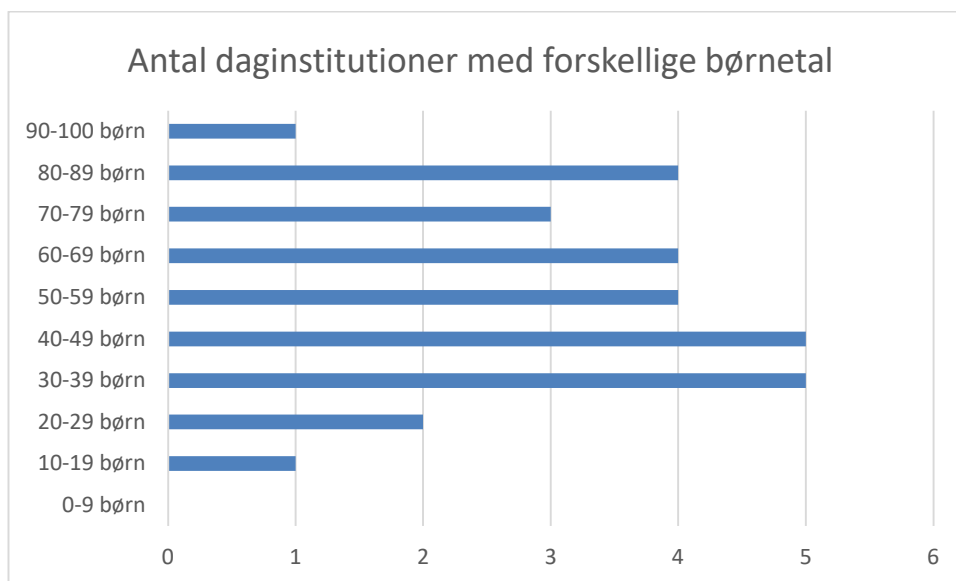
Normering/pladser

I Kalundborg Kommune normeres antallet af pladser for hver enkelt daginstitution hvert år. I normeringen tages blandt andet højde for den forventede udvikling i antallet af børn i aldersgruppen 0-5 år. Normeringen danner grundlag for institutionens budget jf. ressourcetildelingsmodellen.

Af tabellen på næste side kan aflæses normeret antal småbørnspladser, dagplejepladser og børnehavepladser i år 2024.

Dagtilbud	Normering (antal børn)	
	Budget 2024	
Vuggestue/Børnehave	Vuggestuebørn	Børnehavebørn
Område Midt		
Svebølle Børnehus	12	77
Snertinge Børnehus	15	65
Vuggestuen Labyrinten	38	-
Lupinvejens børnehave	-	54
Østgården	24	38
Buldervang	24	62
Dagplejepladser	88	-
Område Nord		
Vuggestuen Toppen	60	-
Eventyrhuset	26	68
Idrætsinstitutionen Aktivarius	26	52
Børnehuset Regnbuen	22	50
Raklev Børnehave	-	74
Engen	24	56
Kløvergården	14	48
Dagplejepladser	72	-
Område Syd		
Børnehaven Gården	-	66
Børnehaven Svalereden	-	57
Høng Børneunivers	12	36
Løve Børnehave	-	34
Børnehaven Nordlyset	2	28
Vuggestuen Spiren	24	-
Krudthuset	20	26
Troldebo	12	40
Mariehønen	-	40
Dagplejepladser	124	-
Landsbyordninger		
Kirke Helsing Børnehus	10	26
Rørby Børnehave	-	38
Sejerø Børnehus	10	7
Selvejende institutioner		
Hobitten	-	40
Hobittens dagplejepladser	48	-
Mælkebøtten	8	22
Kalundborg Asyl Børnehave	-	60
I alt	715	1164

Diagrammet herunder viser antallet af små, mellemstore og store daginstitutioner i kommune, hvis man deler dem op i 10 grupper på baggrund af børnetal. I dette diagram er der ikke taget højde for, om det er småbørns- eller børnehavebørn.

I Kalundborg er der relativ god spredning mellem små og mellemstore institutioner. Der findes ikke daginstitutioner med mere end 100 børn, som det er tilfældet i andre kommuner.

Størrelsen på en institution kan have betydning i forhold til driften af den enkelte institution. På samme vis vil en institution med få børn også have få medarbejdere, hvilket giver mindre fleksibilitet i planlægningen af arbejdet.

Kapacitet

Område Syd kan jf. prognosen opleve pres på småbørnspladserne. Denne stigning kan dog imødegås ved at etablere flere dagplejepladser.

Generelt ses der ikke umiddelbart at være områder i kommunen, hvor der kommer til at mangle børnehavepladser frem mod 2027. Dog skal der være en opmærksomhed på behovet for børnehavepladser på længere sigt, idet de ekstra børn i 0-2 årsalderen forventeligt vil skulle starte i børnehave, når de fylder 3 år.

Mulige scenarier

Da det i Kalundborg Kommune er politisk besluttet, at et barn skal tilbydes en plads inden for en radius af 15 km fra barnets bopæl, er der gode muligheder for at fordele de ekstra børn til de institutioner, hvor der er plads. Man bør dog være opmærksom på, at det kan skabe utilfredshed blandt forældrene, hvis flere forældre skal køre langt for at aflevere deres barn i dagtilbud. Alternativt til at udvide radiussen for pladsanvisningen kan være lokale kapacitetsudvidelser. Herunder er der mulighed for at udvide kapaciteten i dagplejen, såfremt det er muligt at rekruttere nye dagplejere. Hvis kapaciteten udvides i et område, kan det samtidig overvejes, om der kan være fordele ved at samle flere mindre institutioner i én større institution. Større og mere fleksible institutioner kan give mulighed for, at der kontinuerligt kan konverteres mellem vuggestue- og børnehavepladser alt efter behov. Der vil således være behov for nærmere analyse af mulighederne i de enkelte lokalsamfund.

Fysisk plads i daginstitutionerne

Daginstitutionernes fysiske rammer har betydning for, hvor mange børn den enkelte institution kan rumme. Jf. Bygningsreglementets §229 skal opholdsrum i daginstitutioner have et frit gulvareal på mindst 3 m² pr. barn i vuggestuer og 2 m² pr. barn i børnehaver. Disse krav gælder, når der bygges nyt, ombygges, tilbygges eller lignende. Kravene kan ligeledes bruges som en rettesnor for, hvor meget plads der er i de eksisterende daginstitutioner.

For at undersøge hvor meget plads, der er i daginstitutionerne i Kalundborg Kommune, har Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse sidste år, entreret med en ekstern konsulent, Skel.dk til at opmåle alle Kommunale og selvejende institutioner.

Alle institutioner i Kalundborg Kommune har, ifølge opmålingerne, mere fysisk plads end kravene i bygningsreglementet foreskriver ved om- eller nybygning. Eneste undtagelse er Høng Børneunivers.

Opmålingerne omfatter: Samlet legeareal, inklusive rum som ikke er godkendt til ophold 100% af tiden, eksempelvis garderober, kælder som anvendes til musikrum, motorikrum på 1. sal og rum med gennemgang. Der er i opmålingerne således ikke taget højde for pædagogiske hensyn i forhold til, hvordan bygningerne bruges i dagligdagen. F.eks. kan det være u hensigtsmæssigt at have mange børn i et enkelt grupperum, selvom rummet er opmålt til at være stort nok.

Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse har konstateret at Beredskabsstyrelsen har udarbejdet en ny brandsynsbekendtgørelse, som er trådt i kraft 1. januar 2022, derfor tages forbehold for nye regulativer. Formålet med den nye bekendtgørelse er at sikre de kommunale redningsberedskaber et styrket og mere tidssvarende værktøj til at gennemføre brandsyn. Forbeholdet gør sig gældende for kommunens daginstitutioner, selvejende og private institutioner, samt dagplejere og kan få indflydelse på godkendte antal kvadratmeter i de tilfælde hvor institutionen ønsker mindre ombygninger.

Faglig vurdering

Der henvises til Budgetnotat til Budget 2023 – Dagtilbudsområdet for de konkrete vurderinger i de enkelte daginstitutioner.

Læringsmiljøer og indeklima

Dagtilbudsloven rammesætter via den styrkede pædagogiske lærerplan, at de fysiske rammer skal understøtte arbejdet med kerneydelsen. Dette gøres blandt andet ved at benytte det pædagogiske læringsmiljø til at fremme et bedre børnemiljø. Eksempler på dette kan være at have mulighed for, at opdele børnegruppen i mindre grupper eller aktivt anvende gangarealer eller lignende i hverdagen, med henblik på at skabe et bedre børnemiljø i form af eksempelvis et reduceret støjniveau. Udnyttelsen af de fysiske rammer kan derved medvirke til at styrke trivsel, læring, udvikling og dannelse hos børnene.